

॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेपंचपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५५ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

तादृशं खलु ते दत्तं यच्च त्वं नावबुध्यथाः ॥ मया त्वदर्थमुक्तो वैवज्रपाणिः पुरंदरः ॥ २७ ॥ उत्तं कायामृतं देहितो यरूपमिति प्रभुः ॥ समामुवाच देवेन्द्रो न मर्त्योऽमर्त्यं तां व्रजेत् ॥ २८ ॥ अन्यमस्मै वरं देहीत्यसकृद्गुनंदन ॥ अमृतं देयमित्येवमयोक्तः स शचीपतिः ॥ २९ ॥ समां प्रसाद्य देवेन्द्रः पुनरेवेदमब्रवीत् ॥ यदि देयमवश्यं वै मातंगो हं महामते ॥ ३० ॥ भूत्वाऽमृतं प्रदास्यामि भार्गवाय महात्मने ॥ यद्येवं प्रतिगृह्णाति भार्गवोऽमृतमद्य वै ॥ ३१ ॥ प्रदातुमेष गच्छामि भार्गवस्यामृतं विभो ॥ प्रत्याख्यातस्त्वहं तेन दास्यामि न कथंचन ॥ ३२ ॥ स तथा समयं कृत्वा तेन रूपेण वासवः ॥ उपस्थितस्त्वया चापि प्रत्याख्यातोऽमृतं ददत् ॥ ३३ ॥ चांडालरूपी भगवान्सुमहांस्ते व्यतिक्रमः ॥ यत्तु शक्यं मया कर्तुं भूय एव तवेप्सितं ॥ ३४ ॥ तोयेप्सांतव दुर्धर्षां करिष्ये सफलामहं ॥ येष्वहः सुचते ब्रह्मन्सलिलेप्सा भविष्यति ॥ ३५ ॥ तदा मरौ भविष्यंति जलपूर्णाः पयोधराः ॥ रसवच्च प्रदास्यंति तोयं ते भृगुनंदन ॥ ३६ ॥ उत्तं कमेघा इत्युक्ताः ख्यातियास्यंति चापिते ॥ इत्युक्तः प्रीतिमान्विप्रः कृष्णेन सवभूवह ॥ अद्याप्युत्तं कमेघाश्च मरौ वर्षंति भारत ॥ ३७ ॥ इति श्रीमहाभारते आश्वमेधिके पर्वणि अनुगीता पर्वणि उत्तंकोपाख्याने पंचपंचाशत्तमोऽध्यायः ॥ ५५ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ जनमेजय उवाच उत्तं कः केन तपसा संयुक्तो वै महामनाः ॥ यः शापं दातुकामो भूद्विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ १ ॥ वै शंपायन उवाच उत्तं को महता युक्तस्तपसा जनमेजय ॥ गुरुभक्तः स तेजस्वी नान्यत्किंचिदपूजयत् ॥ २ ॥ सर्वेषां नृषिपुत्राणामेष आसीन् मनोरथः ॥ औत्तं कीं गुरुवृत्तिं वै प्राप्नुयामेति भारत ॥ गौतमस्य तु शिष्याणां बहूनां जनमेजय ॥ ३ ॥ उत्तं केऽभ्यधिका प्रीतिः स्नेहश्चैवाभवत्तदा ॥ स तस्य दमशौचाभ्यां विक्रांतेन च कर्मणा ॥ ४ ॥ सम्यक्कैवोपचारेण गौतमः प्रीतिमानभूत् ॥ अथ शिष्यसहस्राणि समनुज्ञातवानृषिः ॥ ५ ॥ उत्तं कं परया प्रीत्या नाभ्यनुज्ञातुमैच्छत ॥ तं क्रमेण जरातात प्रतिपेदे महामुनि ॥ ६ ॥ न चान्वबुध्यत तदा समुनिर्गुरुवत्सलः ॥ ततः कदाचिद्राजेन्द्रकाष्ठान्या नयितुं ययौ ॥ ७ ॥ उत्तं कः काष्ठभारं च महान्तं समुपानयत् ॥ स तद्भाराभिभूतात्मा काष्ठभारमरिंदम ॥ ८ ॥ निचिक्षेप क्षितौ राजन्यरिश्रांतो बुभुक्षितः ॥ तस्य काष्ठे विलग्ना भूजटारूप्यसमप्रभा ॥ ९ ॥ ततः काष्ठैः सह तदा पपात धरणीतले ॥ ततः स भारनिष्पिष्टः क्षुधाविष्टश्च भारत ॥ १० ॥ दृष्ट्वा तां वयसो वस्थां रुरोदार्त्तस्वरस्तदा ॥ ततो गुरुसुता तस्य पद्मपत्रनिभानना ॥ ११ ॥

उत्तं क इति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ निचिक्षेपेत्यत्र निष्पिपेति पाठे पिस एवार्थः ॥ ९ ॥ निष्पिष्टः चूर्णीभूत इव ॥ १० ॥ ११ ॥